

پنجره ای بسوی جهان ایرانی و دنیای عرب
- <http://www.sharqparisi.com> -

پس از مذاکرات هسته ای ایران

Posted By [حسین موسویان](#) On 6 جولای, 2014 @ 3:00 ق.ظ In [اندیشه مهمان](#), [اندیشه مهمان](#) | [No Comments](#)

عکس از خبرگزاری ایرنا

ایران و گروه ۵+۱ (پنج عضو دائم شورای امنیت سازمان ملل و آلمان) پس از عبور از یک دهه مذاکرات هسته ای بی نتیجه، سرانجام در ۲۴ نوامبر ۲۰۱۳ موفق شدند در ژنو به یک توافقنامه موقت هسته ای دست پیدا کردند. امضای این توافقنامه، اقدام عملی در راستای اجرایی کردن مذاکرات برای رسیدن به یک راه حل جامع بلند مدت بود تا در نهایت نسبت به صلح آمیز بودن برنامه هسته ای ایران اطمینان حاصل شود.

در مقیاس بزرگ تر، نتیجه مذاکرات هسته ای با ایران تاثیر مهمی بر فضای عدم اشاعه دارد. این خود می تواند قدمی مهم به سمت ایجاد یک منطقه عاری از سلاح های هسته ای و گسترار جمعی در خاورمیانه باشد.

قرار بر این است که طی مدت یک سال پس از توافق موقت، روی یک توافق جامع نهایی اجماع شود. ایران به نوبه خود محدودیت هایی را در زمینه برنامه غنی سازی اش می پذیرد و به منظور اجرای بازرسی های سرزده همکاری های لازم را انجام خواهد داد. در مقابل، قدرت های جهان تحریم های اعمال شده علیه ایران را لغو خواهند کرد، به حق این کشور برای استفاده صلح آمیز از تکنولوژی هسته ای (شامل حق غنی سازی) احترام خواهند گذاشت و شرایط پرونده هسته ای ایران را به شرایط عادی تغییر خواهند داد.

مفاد توافقنامه جدید، اقدامات اعتمادساز موقت را دائمی خواهد کرد به نحوی که تامین کننده حقوق و تعهدات طرف های مذاکره بر اساس معاهده منع گسترش سلاح های هسته ای (NPT) باشد. این توافقنامه همچنین به طور جامع لغو تحریم های اعمال شده از سوی شورای امنیت سازمان ملل و تحریم های چندجانبه و یک جانبه مرتبط با برنامه هسته ای ایران را به دنبال خواهد داشت و بر اساس برنامه زمان بندی شده، قدم هایی را برای دسترسی این کشور به حوزه های مختلف تجاری، تکنولوژیک، مالی و انرژی جهان در بر خواهد گرفت.

در صورتی که تلاش های دیپلماتیک صورت گرفته و توافقنامه موقت بی نتیجه بماند و به یک راه حل دائمی منتهی نشود، به

افزایش تنش، احتمالاً یک جنگ تمام عیار و اجبار ایران به خروج از NPT منجر خواهد شد. اکنون که برخلاف همه احتمالات ایالات متحده و اتحادیه اروپا موفق شده اند با ایران به یک توافق دست پیدا کنند، منفی گران و مخالفان بار دیگر به تکاپو افتاده اند - هم در تهران و هم در پایتخت های بسیاری از کشورهای جهان، شامل واشنگتن.

مسیر دستیابی به یک توافق نهایی دارای موانعی است. چالش های پیش رو برای رسیدن به توافق نهایی شامل اختلاف بر سر رآکتور آب سنگین اراک، تاسیسات غنی سازی فوردو، ظرفیت غنی سازی ایران و سطح شفافیت برنامه هسته ای این کشور است.

در صورتی که قدرت های جهان تصمیم بگیرند حق قانونی ایران برای استفاده صلح آمیز از تکنولوژی هسته ای شامل غنی سازی را به رسمیت بشمارند، تحریم های مرتبط با برنامه هسته ای ایران را لغو کنند، پرونده هسته ای ایران را از شورای امنیت سازمان ملل خارج کرده و نوع ارتباط آن با آژانس بین المللی انرژی اتمی را به حالت عادی باز گردانند، همه این اختلافات رفع خواهند شد.

رسیدن به توافق نهایی نیازمند اجماع بین همه گروه ها است. یکی از موانع اصلی بر سر راه توافق نهایی خواست ایالات متحده مبنی بر الزام تهران به دادن تعهداتی فراتر از مفاد NPT است. ایران به عنوان یکی از اعضای NPT، چنین تبعیض هدفمندی را نخواهد پذیرفت. این کشور می تواند برای برطرف کردن نگرانی های آژانس بین المللی انرژی اتمی در مورد جنبه های احتمالی نظامی برنامه هسته ای خود، بر اساس چارچوب زمانی مشخص، به آژانس دسترسی مدیریت شده بدهد.

توافق جامع با ایران می تواند انگیزه لازم را برای تبدیل خاورمیانه به منطقه ای عاری از سلاح های کشتار جمعی ایجاد کند. بذر این ایده در تاریخ ۹ دسامبر ۱۹۷۴ کاشته شده، یعنی زمانی که مجمع عمومی سازمان ملل قطعنامه ۲۲۶۳ را که از سوی ایران و مصر برای ایجاد یک منطقه عاری از سلاح های هسته ای پیشنهاد شده بود، به تصویب رساند. کشورهای منطقه متعهد می شوند از تولید، نگهداری، آزمایش یا تهیه سلاح های هسته ای خودداری کنند.

در حال حاضر تمایل کشورهای خاورمیانه به استفاده از انرژی هسته ای افزایش پیدا کرده و ۱۴ کشور جهان یا در حال استفاده از این انرژی هستند یا در حال ساخت تاسیسات مربوط به آن. حل و فصل موفقیت آمیز بحران هسته ای ایران می تواند به عنوان مدلی برای مواجهه با کشورهای استفاده شود که احتمال جدایی آن ها از سیستم ضد اشاعه وجود دارد. واضح است که توافق نهایی با ایران حداکثر سطح شفافیت را تامین خواهد کرد. این توافق همچنین تمامی اقدامات اعتمادساز لازم برای تضمین صلح آمیز بودن فعالیت های هسته ای این کشور را در بر خواهد داشت. این خود می تواند مدلی برای کشورهای منطقه خاورمیانه باشد تا به عنوان اولین قدم بزرگ به سمت ایجاد خاورمیانه عاری از سلاح های کشتار جمعی، از آن پیروی کنند.

ایران به عنوان اولین کشوری که در منطقه خاورمیانه دارای برنامه هسته ای غیرنظامی است، می تواند در ایجاد کنسرسیوم های منطقه ای و بین المللی برای غنی سازی و توافق های چندجانبه در زمینه تامین سوخت هسته ای به عنوان کشور پیشرو عمل کند.

توافق جامع هسته ای با ایران می توان مدلی برای گفت وگوهای آینده با کشورهایایی باشد که در ابتدای راه ورود به عرصه انرژی هسته ای هستند. جامعه جهانی وظیفه دارد اختلافات موجود با تهران را به شکلی دوستانه و همیشگی حل کند. همچنین باید اسرائیل را ملزم کند به عضویت NPT در آید و زرادخانه هسته ای خود را برچیند. در موقعیت کنونی، آینده عدم اشاعه و فضای پس از آن در خطر است.

[حسین موسویان \[1\]](#)

حسین موسویان پژوهشگر دانشگاه پرینستون، معاون پیشین شورای امنیت ملی ایران و مولف کتاب "بحران هسته ای ایران" است. کتاب جدید وی تحت عنوان "ایران و آمریکا، گذشته شکست خورده و مسیر صلح" ۲۲ مه توسط انتشارات بلومزبری منتشر می شود.

[\[More Posts\]](#) [1]

این مطلب از این وبسایت چاپ شده شرق پارس، پنجره ای بسوی جهان ایرانی و دنیای عرب:
<http://www.sharqparsi.com>

لینک این مطلب: <http://www.sharqparsi.com/2014/07/article19509>

:URLs in this post

[1] حسین موسویان: <http://www.sharqparsi.com/author/hossein-mousavian>

پنجره ای بسوی جهان ایرانی و دنیای عرب

تمام حقوق محفوظ است © 2013 شرق پارسی

Sub Division of SRPC